

REVISTA DE DREPTUL FAMILIEI

1/2026

UNIVERSUL JURIDIC

Indexări internaționale



CUPRINS

STUDII

Cristiana-Mihaela Crăciunescu , <i>Respectarea interesului superior al copilului pe tărâm procedural</i>	19
Marius Floare , <i>Dileme de dreptul familiei în materia reproducerii umane asistate medical</i>	53
Oana Ghiță , <i>Step by step sau program gradual de menținere a legăturii personale cu minorul</i>	73
Dionisio Gutiérrez Lira, Anel Morales Benito , <i>La responsabilidad parental desde el régimen de visitas y convivencias en los Centros de Convivencia Familiar en el Estado de Veracruz</i> [<i>Responsabilitatea părintească din perspectiva acordurilor de vizită și conviețuire în centrele de conviețuire familială din statul Veracruz</i>]	105
Mark Henaghan, Christian Poland , <i>From shared to sole-parenting responsibility in case of divorce. Parental responsibility in Aotearoa New Zealand</i> [<i>De la responsabilitatea parentală comună la responsabilitatea exercitată de un singur părinte în caz de divorț. Responsabilitatea parentală în Aotearoa, Noua Zeelandă</i>].....	125
Pedro L. Landestoy Méndez , <i>El nuevo régimen de comunidad matrimonial de bienes en El Código de las Familias de Cuba</i> [<i>Noul regim al comunității matrimoniale de bunuri în Codul familiilor din Cuba</i>]	142
Rita Lobo Xavier , <i>Upward intergenerational solidarity and ageing parents in Portugal: the challenge of compensating and sharing the burden of women in providing informal care</i> [<i>Solidaritatea intergenerațională ascendentă și părinții vârstnici în Portugalia: provocarea compensării și distribuirii poverii femeilor în acordarea îngrijirii informale</i>]	191
Leandro Martín Merlo , <i>Entre la ley y la realidad: gestación por sustitución y pluriparentalidad en el derecho filiatorio argentino</i> [<i>Între lege și realitate: gestația pentru altul și pluriparentalitatea în dreptul filiației argentinian</i>]	203
Carmen Oana Mihăilă, Mircea Mihăilă , <i>Chat control. De la protecția copilului la controlul acestuia. Riscurile juridice ale utilizării AI în viața de familie</i>	240
Bogdan Dumitru Moloman , <i>Copiii rămași acasă: între protecția constituțională a familiei și dilemele delegării autorității părintești</i>	274
Ina-Cristina Peicea , <i>Obligarea minorului la consiliere psihologică în executarea silită – aspecte teoretice și practice, cu incidență în cauzele de divorț</i>	317
Leonardo B. Pérez Gallardo , <i>De la administración de los bienes y derechos dispuestos a título de herencia, legado o donación a favor de personas menores de edad, por persona designada por el disponente (testador o donante)</i> [<i>Despre administrarea bunurilor și drepturilor atribuite cu titlu de moștenire, legat sau donație în favoarea persoanelor minore, de către persoana desemnată de dispunător (testator sau donator)</i>].....	342
Nicoleta Ramona Predescu , <i>Reproducerea asistată medical și Regulamentul SoHO: implicații juridice privind celulele reproductive, embrionii și protecția copilului născut</i>	373

JURISPRUDENȚĂ REZUMATĂ ȘI COMENTATĂ

<i>Cererea de obligare a minorului la consiliere psihologică formulată pe calea ordonanței președințiale (în rezumat de Paula-Alina Lupu)</i>	399
<i>Schimbarea locuinței minorului, de la domiciliul bunicilor paterni la domiciliul mamei (în rezumat de Paula-Alina Lupu)</i>	402
<i>Excluderea locuinței egalitare a copilului după divorț. Opțiua Curții Constituționale și constituționalitatea dispozițiilor art. 400 alin. (2) C. civ. (cu comentariu de Ioan Ilieș Neamț)</i>	405

RESTITUTIO

Ion P. Filipescu , <i>Aspecte din practica judiciară referitoare la acțiunea pentru stabilirea paternității din afara căsătoriei</i>	419
Ion P. Filipescu, Gheorghe Beleiu , <i>Nulitatea căsătoriei în practica judiciară</i>	424
Aurelian Ionasco , <i>Évolution de la législation sur la filiation hors mariage en droit roumain</i>	433

RECENZII

Lucia Irinescu, <i>Litigii izvorâte din logodnă și căsătorie</i> , Editura Hamangiu, București, 2025, 381 pag. (Bogdan Dumitru Moloman)	455
--	-----

CODEX BIBLIOGRAFIC

<i>Codex bibliografic (octombrie 2025-mai 2026)</i> (Bogdan Dumitru Moloman)	463
---	-----

EVENIMENT	471
------------------------	-----

RESPECTAREA INTERESULUI SUPERIOR AL COPILULUI PE TĂRÂM PROCEDURAL

Cristiana-Mihaela CRĂCIUNESCU*

REZUMAT

Respectarea interesului superior al copilului în toate cauzele care îl privesc este un principiu fundamental al dreptului familiei, a cărei aplicare asigură realizarea protecției necesare copiilor, indiferent de situația acestora. În majoritatea cauzelor soluționate de instanța de tutelă și familie, copiii trec prin situații stresante, care adesea îi traumatizează, provocate de separarea părinților sau de neînțelegerile acestora, care se repercutează asupra condițiilor vieții lor cotidiene. Aceasta impune o atenție specială a instanței în soluționarea tuturor aspectelor care influențează raporturile copilului cu fiecare dintre părinți, indiferent dacă ei continuă să rămână împreună sau se despart, astfel încât eventualele conflicte existente între ei să îl afecteze într-o măsură cât mai mică. Situația copilului trebuie avută în vedere în toate cauzele în care aceasta suferă o schimbare ca efect al hotărârilor judecătorești ce vor fi pronunțate. În acest context, se pune întrebarea dacă, în plan procedural, principiul respectării interesului superior al copilului prevalează asupra altor principii ale procesului civil sau care sunt mecanismele cu ajutorul cărora acest deziderat poate fi atins în fiecare dintre categoriile de cauze care se referă la măsurile privind copii.

Cuvinte-cheie: *interesul superior al copilului, situația copilului, autoritate părintească, locuința copilului, principiul dreptului de dispoziție al părinților.*

LE RESPECT DE L'INTÉRÊT SUPÉRIEUR DE L'ENFANT SUR LE PLAN PROCÉDURAL

RÉSUMÉ

Le respect de l'intérêt supérieur de l'enfant dans toutes les affaires le concernant constitue un principe fondamental du droit de la famille, dont l'application garantit la protection nécessaire des enfants, quelle que soit leur situation. Dans la plupart des cas réglés par le tribunal des affaires familiales et des enfants, les enfants traversent des situations stressantes, souvent traumatisantes, causées par la séparation de leurs parents ou les malentendus de ceux-ci, qui ont des répercussions sur leurs conditions de vie quotidienne. Cela exige une attention particulière du tribunal pour résoudre tous les aspects qui influencent la relation de l'enfant avec chacun de ses parents, soit qu'ils restent ensemble ou se séparent, afin que les conflits entre eux affectent l'enfant le moins possible. La situation de l'enfant doit être prise en compte dans tous les cas où il subit une modification des effets des décisions de justice qui seront prononcées. Dans ce contexte, la question se pose de savoir si, sur le plan procédural, le principe du respect de l'intérêt supérieur de l'enfant prévaut sur les autres principes de procédure civile ou quels sont les mécanismes permettant d'atteindre cet objectif dans chacune des catégories de cas auxquelles se rapportent les mesures concernant les enfants.

Mots-clés: *l'intérêt supérieur de l'enfant, situation de l'enfant, autorité parentale, le logement de l'enfant, le principe de la disposition des parties.*

* Doctor în drept; cercetător științific asociat al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române. E-mail: cristiana.craciunescu.inm@gmail.com.

OBSERVING THE BEST INTEREST OF THE CHILD IN PROCEDURAL CONTEXTS

ABSTRACT

Observing the best interest of the child in all cases concerning them is a fundamental principle of family law. Its application ensures the necessary protection for children, regardless of their situation. In the majority of cases resolved by guardianship and family courts, children go through stressful and often traumatizing situations caused by the separation of their parents or by parental disagreements, which impact their daily lives. This requires special attention from the court in resolving all aspects influencing the child's relationship with each parent, regardless of the parents' choice to either remain together or separate, to ensure that any existing conflicts affect the child as little as possible. The child's situation must be taken into consideration in all cases where their circumstances undergo a change as a result of the judicial decisions to be rendered. In this context, the question arises whether, on a procedural level, the principle of observing the best interest of the child prevails over other principles of civil procedure, and what mechanisms exist to achieve this objective in each category of cases concerning measures for children.

Keywords: *best interest of the child, the child's situation, parental authority, the child's residence, the principle of the parties' right of disposal.*

Cuprins

1. Considerații generale privind interesul superior al copilului în soluționarea litigiilor dintre părinți.....	20
2. Soluționarea situației copilului: principiul respectării interesului superior al copilului versus principiul dreptului de dispoziție al părinților	22
2.1. Situația copilului și divorțul părinților.....	24
2.2. Consecințele anulării căsătoriei cu privire la situația copiilor.....	28
2.3. Urmările schimbării filiației cu privire la situația copilului.....	29
2.4. Modificarea măsurilor cu privire la copil – când și cum?.....	32
2.5. Situația copilului în cazul emiterii unui ordin de protecție.....	33
3. Alte mijloace procedurale specifice soluționării cauzelor cu minori.....	36
3.1. Ascultarea părinților: interogatoriu din oficiu sau o formă de mediere judiciară?	36
3.2. Raportul de anchetă psihosocială.....	39
3.3. Colaborarea cu organismele de protecție a copilului	41
3.4. Ascultarea copilului – un măr al discordiei?	44
4. Concluzii.....	48

1. Considerații generale privind interesul superior al copilului în soluționarea litigiilor dintre părinți

Interesul superior al copilului constituie cel mai important indicator al eficienței oricărui demers în care copilul este implicat. Prin Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului¹, cu modificările și completările ulterioare, se prevede primordialitatea principiului interesului superior al

¹ Republicată în M. Of. nr. 159 din 5 martie 2014.

copilului în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de oricare dintre autoritățile publice și de furnizorii privați acreditați, inclusiv în cauzele soluționate de instanțele judecătorești. Acest principiu de bază al dreptului familiei a fost preluat și dezvoltat în art. 263 C. civ., care indică și o serie de îndatoriri ale autorităților în vederea punerii sale în aplicare.

Pornind de la această reglementare a primordialității principiului ocrotirii interesului superior al copilului, ne propunem să realizăm o scurtă analiză a modului în care acest obiectiv poate fi atins în condițiile procedurale aplicabile soluționării cauzelor de familie.

În cauzele soluționate de instanțele de tutelă și familie sunt foarte multe situații în care hotărârile pronunțate afectează și copiii. Situația copiilor, care, prin nevoia lor de ocrotire, ar trebui să constituie o permanentă preocupare atât a părinților, cât și a instanțelor judecătorești, nu poate rămâne nerezolvată atunci când intervin modificări importante în dinamica familiei în mijlocul căreia aceștia sunt crescuți și educați ori atunci când împrejurările care au fost avute în vedere la dispunerea unor măsuri care privesc copilul se schimbă.

Astfel de cauze sunt cele în care familia se destramă, cum ar fi acțiunile de divorț, anulare sau constatarea nulității căsătoriei, precum și cele prin care filiația copilului se schimbă, în sensul că este stabilită filiația față de un părinte sau înlăturată această filiație. Pot avea nevoie de protecție și copiii care se află în situații delicate ce intervin ca urmare a modificării împrejurărilor în care au fost luate unele măsuri cu privire la situația lor, caz în care instanța trebuie să analizeze toate aspectele care influențează situația copilului și să adapteze măsurile luate la noile împrejurări.

Altă categorie de cauze în care copilul este necesar să fie ocrotit o constituie și cele privind violența în familie, respectiv cele în care se emit ordine de protecție între părinți sau între părintele cu care copilul locuiește și o terță persoană. Și aici copilul, indiferent dacă este el însuși victimă a violenței sau nu, are nevoie să fie securizat pentru viitor, astfel încât să trăiască în liniște și armonie alături de cel puțin unul dintre părinți, dacă este posibil.

Interesul superior al copilului presupune, așadar, ca, în toate cauzele în care părinții își rezolvă probleme de familie care presupun schimbări în viața lui, situația sa să fie în atenția instanței și să se ia măsurile cele mai potrivite. Totodată, interesul superior al copilului constă și în abordarea problematicii care îl privește prin mijloacele procedurale cele mai potrivite, care să evite traumatizarea sa ori să îl pună în situații delicate sau chiar dificile, mai ales în raport cu părinții săi. Nu în ultimul rând, un instrument esențial al instanței îl constituie probatoriul ce poate fi administrat în aceste tipuri de cauze, în legătură cu care trebuie văzut în ce măsură poate garanta cunoașterea situației concrete din fiecare și care ar fi interesul copilului în contextul dat.